

12.3.4. Alevilik-Bektaşilikteki temel kavram ve erkânları tanır.

1. Sözlükte kardeş tutmak, kardeş edinmek anlamlarına gelir. Alevilik-Bektaşilikte evli olan iki kişinin aileleriyle birlikte, kurban keserek hayat boyu yol kardeşi olmaya Hakk'ın ve halkın huzurunda ikrar vermesidir. Bektaşilikte ise ikrar ve nasip alma olarak ifade edilir ve bu uygulama İslam'ın ilk yıllarına kadar gider. Bu kavram, Hucurât suresi 10. ayet ve Enfal suresi 72. ayet ile Hz. Peygamberin Medine'ye hicretinden sonra, hicret eden muhacirlerle onlara yuvalarını açan ensar arasında yaptığı kardeşlik (muahat) uygulamasına dayandırılır.

Bu parçada Alevilik-Bektaşilik ile ilgili aşağıdaki kavramlardan hangisi bahsedilmiştir?

- A) Semah
B) Musahiplik
C) Cem
D) Gülbank
E) Yas-ı Matem

2. Cem evinde, cemaatin şahitliğinde talibin pire verdiği bağlılık sözüne denir. Pire verilen bu söz Hz. Muhammed'e verilen söz olarak yorumlanır. Ona verilen söz ise Yüce Allah'a verilen söz anlamına gelir.

Bu parçada bahsedilen cem türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İkrar Verme
B) Abdal Musa
C) Düşkünlükten Kaldırma
D) Dardan İndirme
E) Razılık Alma

3. Hacı Bektaş-ı Veli; ünlü mutasavvıf Hoca Ahmet Yesevi'nin düşüncelerinden etkilenmiş, Orta Asya'dan Anadolu'ya gelerek insanlara ahlaki davranışlarıyla örnek olmuştur. Tasavvufun inceliklerini yaşatarak insanların İslam dinini benimsemelerine yardımcı olmuştur. Hacı Bektaş-ı Veli dört kapı kırk makam adını verdiği öğretilerinde imanın şartlarına, ilim öğrenmeye; namaz, oruç, hac, zekât, abdest, gusül vb. ibadetleri yerine getirmeye vurgu yapmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada bahsedilen Hacı Bektaş-ı Veli'nin öğretilerinden biri değildir?

- A) Hakikat
B) Marifet
C) Tarikat
D) Maneviyat
E) Şeriat

4. Alevilik-Bektaşilik kültüründe dua anlamında kullanılır. Bu kavram; Allah'a sığınma, ondan af dileme, dua edip ona yakarma amacıyla okunur ve genellikle kısa ve ahenkli cümlelerden oluşan sözlerdir. Birey ve toplumu ilgilendiren dinî ve ahlaki hemen her konuda okunabilecek bir dua vardır. Sofraya oturma, su içme, ışık yakma, kurban kesme, yolculuğa çıkma, yatağa yatma, uykudan kalkma, elbise giyinme ve işe gitme sırasında değişik dualar okunur.

Bu parçada bahsedilen Alevilik-Bektaşilik ile ilgili kavram aşağıdaki hangisidir?

- A) Cem
B) Musahip
C) Gülbank
D) Zakir
E) Semah

- Öğretmenlerimiz öğrencileri ile paylaşabilir.
- Sadece öğretmen ve öğrencilerin ücretsiz kullanımına sunulmaktadır.
- Herhangi bir site ya da kitapta yayınlanmasına (isim belirtilse dahi) izin verilmemektedir.
- Bu dokümanın tüm yayın hakları **mikailokumus.com**'a aittir.

5. * Yılın ilk cemidir. Dargın olan kimselerin barıştırılması, insanlar arasında birliğin sağlanması amacıyla yapılır. Buna göre herhangi bir ocak veya cemevine bağlı olan kimseler bir araya gelip kurban keserler.

* İşlediği bir suç nedeniyle yol düşkününü ilan edildikten sonra tövbe ederek üzerindeki kul hakkını iade eden kişiler için yapılan cemdir. Dede bu kişilere hayır yapmaları, kurban kesip yoksullara dağıtmaları vb. uyarılarda bulunur.

* Vefat eden bir kişinin ardından razılık alma cemidir. Ölen kişinin yedisi veya kırkında kurban kesilip lokma dağıtılır. Borcu varsa ödenir, alacağı varsa alınarak yakınına teslim edilir.

* Muharrem ayının on üçüncü günü Kevser suresinin bir tecellisi olarak Hz. İmam Zeynel Abidin'in sağ kalıp, Hz. Peygamber'in soyunu günümüze kadar taşıdığı için şükür kurbanı keserler. Aşure pişirip dağıtırlar.

Bu ifadelerde aşağıdaki cem türlerinden hangisine değinilmemiştir?

- A) Dardan indirme cemi
- B) Muharrem cemi
- C) Abdal Musa cemi
- D) Düşkünlükten kaldırma cemi
- E) İkrar verme cemi

6. Alevi-Bektaşiler, Hz. Peygamber'in soyuna Kerbelâ'da yapılan zulmü kınamak ve onların acılarını kendi yüreklerinde hissetmek amacıyla her yıl Muharrem ayının birinci gününden on ikinci gününe kadar matem tutarlar ve sıvı gıda tüketmezler. Muharrem ayında, matem ve oruç bir bütün olarak uygulandığı için daha büyük bir anlam kazanır. Bundan dolayı bu orucun diğer bir adı da yas-ı matemdir. Bu günlerde; su içilmez, tıraş olunmaz, çamaşır yıkanmaz, hayvan ve ağaç kesilmez. Et, soğan, sarımsak, yumurta yenilmez. Aynaya bakılmaz, süslenilmez. Düğün, oyun ve çeşitli eğlenceler yapılmaz.

Bu parçada bahsedilen dini uygulama aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hızır orucu
- B) Semah
- C) Muharrem orucu
- D) Musahip
- E) Dardan indirme